

LESNI DELAVEC

Glasiło Osrednjega društva lesnih delavcev

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 6/II, desno. — Naročnina stane letno 26 Din, pol-oleta 13 Din, četrletno 650 Din, posamezna številka stane 1 Din. — Oglasi se za milimeter prostora v dolžini širine enega stolpca pri enkratni objavi nčunajo po 2, pri trikratni objavi po 1.80 in pri večkratni objavi po 1.40 Din. — Nefrankirane ali premalo frankirane dopise se ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste.

Štev. 9.

Ljubljana, dne 1. maja 1925.

Leto IV.

Delovni narod vstani!

K prvemu maju 1925.

V sponah zime je ječala narava in sedaj spomladi se zbuja in vstaja k novemu življenju. Krepka, ojačena vstaja in pregrinja vso našo okolico s svežim zelenjem in pisanim cvetjem, kakor bi nam hotela svetovati, ne le svetovati, ampak zapovedovati, vstani tudi ti delavec, zbudi se k življenju, uveljavi svojo voljo, svojo moč.

Narava je nositeljica življenja, ki jo zbude iz vsakoletnega zimskega spanja pomladanski solnčni žarki; ti delavec si pa nositelj družabnega življenja, nositelj dela, ki vzdržuje svet in redi in živi borno tebe, bogato pa kapitalistične izkoriščevalce. Tudi tebi sije solnce socializma, razredne zavesti, razrednega boja in ti še čemiš in dremlješ, ne zbujaš se dovolj naglo, dremlješ in se preobračaš kakor nabogleni slon neokretno in nerodno, namesto da bi vstal, zakrilil po zraku z rokami ter kričal in prekričal svoje tovariše in vse sotrpine sveta s pogumnim krikom: vse vstaja, vse se zbuja k novemu življenju; tudi mi delavci moramo na plan, združiti svoje sile za pridobitev svojih pravic. Geslo „Proletarci vseh dežel, združite se!“ to je ona velika parola, ki edina more osvoboditi delavca in mu priboriti pošten kruh in svobodo!

Delavski razred še ni bil v zadnjih desetletjih nikdar tako izročen nemili usodi kakor je zadnja leta. In brez konsolidacije delavskih organizacij tudi ni pričakovati, da se razmere izboljšajo.

Grozi delavstvu slaba delavskovarstvena zakonodaja, ves vpliv v delavskih zavodih nameravajo mero-dajni faktorji omejevati in ga izročiti še bolj kakor je, meščanskim vplivom, ki v teh zavodih nimajo ničesar iskati. Vse to se je zgodilo in se še godi, ker delavstvo ni stalo na braniku, ker je delavstvo zapuščalo svoje organizacije in se premalo brigalo zanje. Krivda je torej na nas delavcih samih, ki se te krivde sicer že precej zavedamo, vendar se pa še nismo opogu-

milli, da bi prišli za organizatorično delo in z organizacijami izboljševali one pravice, ki nam gredo kot delavcem in državljanom.

Da, zmaga je le v boju in boj se more vršiti le potom enotnih, zdravih in krepkih organizacij.

Imamo sicer v državi veliko brezposelnost, dasi pišejo meščanski listi kakor v zasmeh, da je v naši državi dovelj dela. Delavci vemo, da je v industriji kriza, da ta kriza peha v siromaštvo stotisoče delovnih ljudi, da podjetniki znižujejo plače, ker je dovelj bednih delavcev, ki silijo v delo, ker morajo živeti, čeprav le ob kruhu in vodi. Toda tudi v vprašanju gospodarskih kriz močne delavske organizacije lahko znatno vplivajo na olajšanje bede delavcev in na to, da tudi država, ki na to niti ne misli, poskrbi za delovne prilike z javnimi deli, s podporami za brezposelne itd.

Industrijska kriza, ki danes praznuje v naši državi krvave orgije, mora biti šola za vse one delavce, ki zanemarjajo organizacijo, naučiti jih mora, da je organizacija v največji bedi najbolj potrebna; šola za one, ki so krivi, da organizacije ne prospevajo kakor zahteva čast in korist delavstva.

Prvi majnik nam bodi torej opomin k delu za upostavitve močnih organizacij, samozaveštnih in ponosnih, ki bodo kos, da sprejmejo boj za kruh in svobodo delavcev. In kdo je organizacija? Organizacija smo delavci, ne sama pravila, ne sam odbor, ampak vsi delavci. Zato je delo in sodelovanje vseh delavcev neobhodno potrebno pri vsaki dobri organizaciji.

Z obljubo, da bomo v bodoče postali živi sodelavci v organizaciji; s prisego, da bomo delali za enotnost delavskih organizacij vedno in povsod, ker vemo, da je le sloga moč, da prinaša le sloga uspehe v boju za pravice in kruh delavcev, poslavimo letos prvi maj. — Slava prvemu maju, slava organizacijam in delavski solidarnosti!

Kaj je s sodišči delavskega zavarovanja?

To je vprašanje, radi katerega trpi in čaka rešitve svojih zadev nebroj delavcev in delavk. Zadnje čase je bilo več slučajev, ki so nerešeni in čakajo razsodbe delavskega sodišča, ki je o zakonu o zavarovanju delavcev predvideno in za rešitev spornih vprašanj merodajno.

Zakon o zavarovanju delavcev predvideva sodišča delavskega zavarovanja (III. del, poglavje XIX. §§ 160 do 177) in sicer določa § 160 o pristojnosti:

„Na sedežu vsakega okrožnega urada za zavarovanje delavcev se ustanavlja sodišče delavskega zavarovanja, ki je pristojno za to okrožje.

Ta sodišča so pristojna za vse spore, ki nastajajo med zavarovancem ali njegovimi pravno upravičenimi sorodniki na eni strani in osrednjim uradom odnosno okrožnim uradom za zavarovanje delavcev ali blagajno za zavarovanje delavcev prometnih podjetij, ki ima svoj sedež v sodnem okraju, na drugi strani glede onih podpor ali odškodnin ob boleznih, onemoglosti, starosti in smrti in ob nezgodah, ki jih morajo poslednje dajati v svojem področju po tem zakonu“.

Imenovana sodišča na okrožnih uradih sestojajo iz predsednika odnosno njegovega namestnika, ki ga imenuje minister pravde, iz sodnikov prvostopnih ali višjih sodišč, ki poslujejo na sedežu sodišča delavskega zavarovanja, in najmanj 20 prisodnikov (voljenih sodnikov), katere izvoli za dobo treh let glavna skupščina okrožnega urada.

Poleg teh sodišč predvideva zakon tudi vrhovno sodišče delavskega zavarovanja, ki je pristojno reševati pritožbe zoper razsodbe sodišča delavskega zavarovanja. Sedež vrhovnega sodišča je na sedežu osrednjega urada.

§ 177. zakona o zavarovanju delavcev določa, da predpiše ureditev teh sodišč in postopek minister pravde sporazumno z ministrom za socialno politiko.

Kot že rečeno je to predvideno z zakonom in zakon je izšel in stopil v veljavo 30. maja 1922 in se pričel izvajati s 1. julijem istega leta. Ker traja poslovna doba teh sodišč tri leta, bi ravno letos morali biti sodniki zopet imenovani. Če bodo, je vprašanje. Nezaslišno pa je, da se v tem pogledu dosedaj ni ukrenilo potrebno, da bi bila ta sodišča upostavljena in tako rešeno nebroj spornih slučajev, vrhutega pa tudi omogočeno rednejše poslovanje okrožnih uradov. Tako pa član — zavarovanec vložil pritožbo, okrožni urad odgovori, da bo pritožba predložena delavskemu sodišču, akt pa roma v „čakalnico“. Jasno, da v takem slučaju dotični zavarovanec zabavlja, se jezi in to nad zavarovanjem in okrožnim uradom, kakor tudi nad uradništvom, ki pa vsi skupaj niso v stanju odpomoči in so na stvari popolnoma nedolžni.

To so stvari, ki jemljejo zavarovanju ugled in sejejo nezaupanje med delavci — zavarovanci do teh institucij in zavarovanja samega.

Ni zadosti vstvariti zakon in tako skrupčan, kot je ravno zakon o zavarovanju delavcev, temveč mora biti vse dejstvovanje tistega,

Janko Telban.

Št. 215 ...

Préd menoj leži drobno pismo. Precej je že zarjavelo, tu pa tam se poznajo prsti na ovoju in odtise pečatnega voska je zdobil tok časa. Kje je pisec, ki je pisal na čisto navadni črtani papir drobne črke in ki se je v davnem minulem času nazival moj prijatelj? Menda je odšel tam daleč proti vzhodu, ter si je na prijaznem griču, med cvetočimi jablanami ustvaril novo življenje; morda je bil oni neznanec, ki so ga pred nedavnim časom potegnili iz Drave — ali pa je bil indentičen z onim lopovom, ki so ga obesili lansko zimo na justici. Pač pa je to za nas brez pomena, kje in kaj se je zgodilo z njim in kaj mu je prinesla večna uganjka prihodnosti, dejstvo je preteklost, ki stoji nepozabljena v zgodovini posameznega človeka.

Dragi prijatelj!

Oprosti mi, da Te nadlegujem.

Danes so mi na kratko odpovedali službo, ker so izvedeli mojo prošlost. Vidiš, človek, ki bi rad pričel novo, popolnoma novo živ-

ki ga izda in je njegov čvar, usmerjeno tako, da ohrani vero pri-
zadetih, jim jača zaupanje, ne pa da ga ubija. Na ta način ne bo
nikak zakon dosegel svojega smotra, ne zadovoljil onih, ki jim je
namenjen. Prav posebno pa še velja to za socialne zakone, ker je
reševanje socialnih problemov zelo delikato.

Ko je stopil zakon v veljavo, je moralo biti kar čez noč vse
preurejeno, zavarovanje centralizirano ne glede na slabe posledice,
ki jih je ta naglica rodila. Razumljivo, korita so morala biti hitro
sigurna, denar čim prej v centralni bisagi — sedaj je pa čas, je
polzeva pot tudi nekaj vredna, si mislijo oni, ki jim je socialno
zavarovanje bile samo golo sredstvo za gotove namene.

Mogoče bo kak pomislek tudi radi sodišč, češ, ni izvoljene
skupščine. To pa ne drži; res je, da ni voljenih delegatov in redne
skupščine, ali če se je lahko tri leta vodilo in gospodarilo, zakaj
bi tega ne bilo mogoče že prej z imenovanjem izvršiti. Sicer pa
volitve so bile že določene, osrednji urad je izdal že tozadevno
okrožnico pod številko 2787/25 z dne 10. februarja 1925 (Radnička
zaštita broj 1 — 2/25), po kateri bi se morale izvršiti volitve po
vseh okrožnih uradih do 1. septembra 1925. S tem bi bilo potem
urejeno lahko tudi sodišče delavskega zavarovanja. Vendar zaenkrat
zopet ne bo nič, volitve so ali vsaj bodo preložene, zakaj, to si
lahko mislimo; ni dovolj persekucij v državnih uradih, tudi v za-
sebnih urade socialne zavode se hoče uvajati.

Tudi to naj še pride, bo delavstvo vsaj poprej izpregledalo,
kam vse to pelje.

Gospodje, le obračajte, požurite se in precej pridno, dokler je
še čas, da bo delavstvo imelo kaj več za obrniti.

Protest Strokovne komisije radi novih davkov.

Strokovna komisija je poslala finančnemu ministru sledeči pro-
test proti krivični davčni obremenitvi ročnega delavstva.

Gospodu finančnemu ministru v Beogradu.

Gospod minister!

V zakonu o proračunskih dvanajstinah je bil sprejet nov da-
vek, na podlagi katerega imajo plačevati vsi ročni delavci, ne glede
na vrsto dela, ki ga opravljajo in ki prejemajo mezde od privatnih
oseb ali podjetij za leto 1925 kot državni davek mesto ostalih dr-
žavnih in posebnih doklad, izvzemši invalidski davek in izredno do-
klado, dva odstotka svojega lastnega zaslužka.

Če bi se predpisal in iztirjal ta davek v smislu budžetnega
pooblastila, mora znašati za področje ljubljanske in mariborske
oblasti njegov efekt (ako računamo, da znaša skupni letni iznos za
delavstvo v rudnikih, industriji in obrti izplačanih mezd 650 milj.
Din) letno 13 milijonov dinarjev.

Ta davek bo naložen na rame okrog 90.000 pridobitno za-
poslenih oseb. Na istem področju je bilo vplačanih l. 1924 na ne-
posrednih davkih in dokladah 64.2 milijonov dinarjev na rednih ne-
posre nih davkih (zemljarini, osebni dohodniki in pridobninskem
davku) in 47.5 milijonov na izrednih dokladah.

ljenje, kakor mladenič, ki v zornih letih odhaja z najboljšimi upi
v svet ustvariti si bodočnost, nima sreče. Dan za dnevom me hujše
preganja usoda ter me žene v obup.

Zakaj toliko pokore radi enega samega prestopka?

Nimam človeka pod milim nebom, kateremu bi mogel povedati
vse moje gorje, zato pišem Tebi, da me tudi Ti ne boš sodil slabo,
kakor me svet.

Oprosti, da Te nadlegujem, in prejmi mojo najtoplejšo zahvalo
za vse, kar si mi storil dobrega. Govoril bi pač še enkrat rad s
Teboj, pa ne morem, srce se mi krči od žalosti, ker sem med
vsemi bitji na zemlji, pač jaz največja ničla.

Odidem tja v daljo brez cilja, ter se najbrže ne vidiva več.

Tebe pa čuvaj Bog! Tvoj

Radej ...

Zgodnje pomladansko solnce se je že skrililo za obzorje, po
ulicah je legla pusta, mokra megla. Šolski zvonec je zapel štiri
popoldne in male črne mravlje so se vsule na cesto, ostro pihajoč
predse, dasi je bila že zgodnja pomlad, vendar je vel še močan
vzhodni veter tam preko Grada. Mali osemletni Radej je hitel z
drobnimi koraki proti domu v roki držeč krčevito knjigo.

Skoro padel je v sobo.

Če vpoštevamo, da je zaposlenih na zgoraj omenjenem področju v industriji in obrti 90.000 ročnih delavcev, v samostojnih poklicih in drugih obratnih panogah pa nad 540.000 oseb, ki posedujejo ves zemljiški, obratni in denarni kapital, potem je jasno, da je obdavčenje ročnega delavstva krivično in nesorazmerno veliko.

Vpoštevati pa je še treba, da se morajo zahtevati davki le od dohodkov, ki presegajo eksistenčni minimum.

Ako navedemo, da je znesla decembra 1924 povprečna tedenska mezda 144 Din, je jasno, da ogromna večina delavskih plač ne dosega niti eksistenčnega minimuma.

K temu posebej poudarjati, da leži nesorazmerno velika teža obremenitev po neposrednih davkih baš na delavstvu, ki je prisiljeno kupovati vse svoje potrebščine na trgu.

Ta dejstva so tako nezasižana, da smatra delavstvo za nemogoče, da bi se mogla ta davčna politika, proti kateri vlagamo v imenu delavskih strokovnih organizacij Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije na našem področju najostrejši protest, le en sam dan res izvajati.

Enako krivična, kakor na rame ročnega delavstva naložena skupna vsota davčnih obremenitev je razdelitev teh davkov na posamezne davčne obvezance.

Med tem ko bi moralo veljati načelo, da se eksistenčni minimumi ne obdavčujejo, presegajoči eksistenčni minimumi pa obdavčujejo po pravični progresiji, se nalaga novo davčno breme enakomerno na vse.

Mesto pravične izpremembe vseh valutnih sprememb zastarane tabele o osebnih dohodkih, ki jo je delavstvo upravičeno zahtevalo, je dobilo davčno obremenitev, ki je po svoji krivičnosti brez primere v davčni tehniki.

Strokovna komisija za Slovenijo (pokr. odbor GDSJ) v Ljubljani

Jože Golmajer l. r. tajnik.

Ivan Ropret l. r. predsednik.

Poostrite kontrolo.

Opehariti delavca ni nobena umetnost, pošteno pa to ni, to bi bil pravi naslov temu, kar hočemo povedati. Zadeva, za katero gre, je sledeča:

Strojni delavec Trampuš, ki je bil približno tri mesece zaposlen pri tesarskem mojstru Ravnikarju v Ljubljani, je nedavno tega zbolel, kar pri lesnem delavcu ob slabem zaslužku, napornem delu in razume se nezadostni slabi hrani ni nič čudnega. Naravno, da se je Trampuš javil pri poslovalnici Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, kjer je bil tudi zdravniško za bolanega spoznan. Do tu bi torej bila stvar v redu. Nemalo presenečen pa je bil Trampuš, ko je pri poslovalnici Okrožnega urada zvedel, da je prijavljen v 12. razredu, med tem ko mu je gospod Ravnikar od plače odtegoval prispevke za 16. razred! Mimogrede rečeno bi moral Trampuš po svojem zaslužku biti prijavljen v 17. razredu. Pa naj bo kakor hoče, fakt je, da je g. Ravnikar strojnemu delavcu Tram-

pušu odtegoval prispevke za 16. razred, prijavil in plačeval zanj pa le za 12. razred. A najboljše še pride. Ko je Trampuš povedal pri poslovalnici, da je plačeval za 16. razred in da mu po tem razredu gre tudi hranarina, so organi poslovalnice, vršeč svojo dolžnost, stvar vzeli na zapisnik, kar bo imelo za Ravnikarja to neprijetno posledico, da bo moral plačati razliko, za katero je potom svoje manipulacije opeharil Okrožni urad, in vrhutega bo moral najbrže še tudi plačati globo, kar je popolnoma v redu. Pričakovati bi bilo, da bo mojstra Ravnikarja vsaj malce sram, ko je bil vjet pri svojem nečistem poslu, in da bo lepo tih. Toda ne. Namesto tega je, ko je zvedel, kaj je, Trampuša oštel, češ, da je hujskač in da se nima brigati za socialno politiko (!) in vrhutega ga je še odpustil! Najpopreje ta gospod opehari delavca in Okrožni urad in potem se še močno jezi, ker ga Okrožni urad v Ljubljani prime, ter se nazadnje nad delavcem, ki ni absolutno ničesar zakrivil, maščuje s tem, da mu odvzame kruh. Kavalirsko se tako nizkotno postopanje gotovo ne more imenovati. Ne bi bili mislili, da je gospod Ravnikar tako malenkosten in da se lovi za delavskimi parami na tak način, da ne plačuje Okrožnemu uradu to, kar delavcu odteguje, temveč, da si te pare sam prisvaja. Svoječasno je Okrožni urad za zavarovanje delavcev razposlal vsem delodajalcem okrožnico, v kateri jih je pozval, naj v delavnicah in delovnih prostorih nabijejo pregled uvrstitve delavcev v posamezne zavarovalne razrede in temu odgovarjajočih prispevkov. Primorani sicer delodajalci niso, da to store, ali značilno je, da so oni delodajalci, ki delavcem prispevke za zavarovanje pošteno odtegujejo in jih Okrožnemu uradu tudi pošteno odračunavajo, pozivu okrožnega urada večinoma ugodili, med tem ko oni delodajalci, in teh je sila veliko, ki goljufajo delavce in Okrožni urad, tega niso storili.

V splošnem bi Okrožnemu uradu priporočali, tej vrsti manipulacije delodajalcev povečati več pozornosti in izvajati tozadevno strogo kontrolo. Na vsak način je takemu nizkotnemu pohlepu napraviti konec

Vestnik organizacije.

Zapisnik mesečnega zborovanja lesnih delavcev v Mariboru, ki se je vršilo dne 9. aprila 1925 ob 7. uri zvečer v prostorih Delavskega doma.

Predsednik s. Pauličič otvori dobro obiskani shod s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora. 2. Protestna izjava proti obdavčenju ročnih delavcev. 3. Poročilo delegata strokovne komisije. 4. Raznoterosti.

K prvi točki prečita sodrug Skrinjer zapisnik zadnjega zborovanja, ki ga članstvo vzame na znanje. Blagajniško poročilo poda sodrug Klančnik, o katerem kontrola izjavi, da je vse v redu. Sodrugi Klančnik izjavi, da se vplačevanje ni zboljšalo.

K drugi točki prečita sodrug Klančnik dopis strokovne komisije, da se nemudoma vloži protest proti nezasižanemu obdavčenju delavcev. Sodrugi Matjašič omeni slabo izpadle volitve in nezavednost strokovno organiziranega delavstva so iste posledice vedno novih

„Dober večer, mamica!“

Pri ogledalu je stala lepa, še mlada ženska, visoke, vitke postave. Nervozno je uravnavala dolge, leskečemu zlatu podobne lase v frizuro. Nalaho je z glavo prikimala, ter se niti ozrla ni.

„Mamica, kaj ne, da se bodeva danes skupaj učila, že dolgo nisi bila pri meni, jaz te imam pa tako rad.“

„Nimam časa, Radej, moram z gospodom Franom v mesto.“

„Nikoli nečeš ostati pri meni, vedno me puščaš samega z gospodom inštruktorjem. Toliko lepega ti imam za povedati. Kako prijetno je bilo danes v šoli. Brali smo tako lepo povest o neki ubogi deklici, kateri sta umrla oče in mati. Nikogar ni imela na svetu, vedno je bila tako sama, brez vsake ljubezni. Potem pa je...“

„Pusti me s temi neslanostmi, saj vidiš, da se mi mudi. Tam k mizi sedi in se lepo nauči nalogo.“

Koketno je posadila klobuk na glavo, ter si ogrnila težki hermelinov plašč. Odprla je vrata.

„Mama, mamica! Me za slovo niti poljubiti nočeš?“

„Sitnež!“

Nalaho se je sklonila nad malo kodrasto glavo, ter rdeče pobarvane ustnice pritisnila na belo čelo. Tedaj so se otroške ročice oklenile njenega vratu.

„Mama, moja zlata mama!“

„Pusti me, pokvariš mi frizuro.“

Potisnila je drobne prste na stran, se naglo okrenila in že je ni bilo več v sobi.

Modre, nedolžne oči so začudeno begale po sobi, kakor bi se zgodilo nekaj velikega, nepričakovanega. Skrivna bol je legla kakor črni mrak na otroško srce, roke so izgubile oporo, moč življenja, padle so brezčutno ob telesu, kodrasta glavica je klonila na trdo mizo, na kateri polirani plošči so se poznale dve vodene lise.

Polnoč je že davno minula, skoro se je že začelo svitati, ko so se vrata spalnice hrupoma odprle.

„Lahko noč, gospod Franjo“, se je začul rezek ženski glas, „to za spomin na veselo nocojšno noč.“

Plosnilo je, kakor bi se strlo jajce, tam v predsobi so se zaprla precej nerodno vrata.

„Mamica!“ je zaklicalo iz otroške postelje.

„Mamica...“

Nikdo ni odgovoril, čulo se je samo sopenje, oblečena je legla na posteljo in zaspala.

Mamica ga ni slišala...

(Dalje prih.)

davčnih bremen. Sodrugi Čeh opisuje brezposelnost in položaj brezposelnih, preide na osemurnik, ki je v največji nevarnosti. Pripomni, da je to krivda nezavednega delavstva, ki pri volitvah ni bilo na mestu. Sodrugi Kolar je istega mnenja in biča mlačnost članstva posebno pa zaupnikov, ker njih krivda je, da organizacija ne napreduje. Nadalje omenja sodrugi Čeh, da se z odglasovanjem stvar ne konča, ampak da bomo solidarno pripravljeni iti za naše interese tudi na ceste, ako bi naš sedanji protest ne imel nobenega odmeva.

Nato se preide k tretji točki, poročilo delegata strokovne komisije. Besedo ima sodrugi Kolar, ki poda natančne podatke o dnevnem redu proslave prvega maja. Apelira na članstvo, da se udeleži v polnem številu ter da pokaže, da se še proletariat bojuje za svojo pravdo. Sodrugi Skuk še opisuje položaj delovnega ljudstva od prej in zdaj in primerja prejšnjo tlačeno z bodočim, ki nas čaka, ako bomo malomarni pri manifestacijah in organizacijah.

K točki raznoterosti se oglasi k besedi sodrugi Kapun, ki povdarja, da se pri prevajanju in pošiljanju dopisov za „Lesnega delavca“ premalo pazi, kar povzroča, da včasih zelo važne stvari v listu izostanejo.

Ker je bil s tem dnevi red izčrpan, je predsednik s. Pavličič, z apelom na članstvo, da se vedno in vseh shodov udeležuje polnoštevno, dobro uspeli shod zaključil ob 9. uri zvečer.

Poziv!

Podpisanemu je prišlo na uho, da je odbor podružnice našega društva v Črni na svoji seji dne 12. aprila t. l., katere se podpisani iz že podanih razlogov nisem udeležil — ugotovil na moji osebi neko bolezen, ki pa nobeden noče označiti ali je telesnega ali moralnega značaja.

Pozivljam s tem celoten odbor, da to pove!

Če je moja telesna napaka, nad katero se sedaj spodbikate, zakaj ste me klicali v odbor? Če pa je moralna, kedar sem jo zagrešil? Zakaj me niste brskirali pri volitvah kot nesposobnega, ampak mi izrekli zaupnico že zaporedoma trikrat, sodrugi! Zakaj hočete metati blato na mene zato, če sem vstopil zaradi Vaše nerodnosti in zaspčnosti z Vami v opozicijo? Vem dobro, da Vam moja agilnost iz gotovih razlogov ni bila všeč — so vendar nekateri med Vami, ki so si polom podružnice naravnost želeli! Operite se torej javno, sodrugi in dokažite mi stvarno, kaj sem zagrešil, da ne boste ostali kot obrekovalci ostalim odbornikom strok. org. v Mežiški dolini v sramoto!

Miloš Schmiedhofer l. r.

Opomba uredništva. Ta poziv smo priobčili na izrečno željo in odgovornost s. Schmiedhoferja samega, zato uredništvo vsako odgovornost za njegovo vsebino odklanja. Ako je uredništvo priobčilo, je to storilo radi tega, ker nemara nikomur krajšati pravice do prostora v listu. Želeti bi bilo, da prizadeti sodrugi sedaj istotako povedo svoje mnenje, ki ga bomo seveda brez pridržkov tudi priobčili. Ko se to zgodi, bi končno bilo želeti, da zavlada v podružnici mir in sloga. Sploh bi bilo v interesu organizacije in lesnih delavcev v Mežiški dolini želeti, da se neumestni in škodljivi prepiri v podružnici čim prej likvidirajo. Časi so preresni, da bi se med sabo lasali. Delajmo raje za porast in procvit naše strokovne organizacije, ker nam že vsem skupaj teče voda v grlo. Dela bomo imeli torej dovolj, če si bomo hoteli ohraniti to, kar imamo, in pridobiti še to, kar nam manjka. Osebnosti in prepiri morajo odpasti, če ne bomo sami sebe upropastili, brez da bi imeli pravico izgovarjati se na druge.

Kaj pošten delavec vse ne doživi.

Svoječasno smo poročali, kako je izdelovalec klavirjev Brandl v Mariboru zvalil specialista za klavirje L. Wennricha iz Hannoverja v Maribor. Zavezal se je povrniti mu polne potne stroške, v resnici pa mu potem ni povrnil niti tretjino. In ker je Wennrich Brandla za ostali znesek tožil, ga je ta odpustil. Sodrugi Wennrich je nato delal nekaj časa pri tvrdki Warbinek v Ljubljani, ker pa ni bil vajen težkega dela na roko, je kot starejši človek raje delo v Jugoslaviji pustil in se podal zopet v Nemčijo. To pa, kar je moral Wennrich radi Brandlove „kulance“ pretrpeti, je naravnost neverjetno. Ko se je sredi decembra 1924 namenil potovati nazaj v Nemčijo, se je obrnil na nemški konzulat v Zagrebu in to radi tega, ker je

bil brez sredstev. In ker je od svojega konzulata v Zagrebu dobil samo za vožnjo v Graz, se je obrnil tudi v Grazu na nemški konzulat. Tam je dobil 100.000 avstrijskih kron, kar mu je komaj zadostovalo za vožnjo v Salzburg, torej na nemško mejo. Ker pa pred tem nekaj noči ni skoraj nič spal in je bil zmučen in lačen, se je Wennrich v Grazu najpreje naspal, za kar je moral plačati 20.000 kron. In ker je, kakor rečeno, bil tudi sestradan, je ostalih 80.000 kron porabil za hrano. Ostal je torej zopet brez sredstev. Nato se je javil na policiji in to samo zato, da ne ostane brez strehe in brez hrane. Na policiji v Grazu so Wennricha pridržali v zaporu. Policija se je obrnila na Wennrichove domovinske oblasti v Hannoverju. Predno pa so bile ugotovljene njegove personalije je moral siromak čepeti v zaporu, kar je trajalo recimo v piši šest tednov. V mali celici je bil zaprt še z devetimi drugimi, med katerimi so bili najrazličnejši tipi, tudi hudodelci! To je doživel delavec, ki je vse svoje življenje pošteno delal! Toda s. Wennrich ni edini, poleg njega jih je bilo na stotine, ki so vsi čakali na odgon! Neki Italian je čakal že tri mesece!

V zaporu je s. Wennrich dobil tudi garje, tako da so ga morali oddati za 5 dni v bolnišnico. In kakor iz njegovega poročila posnemamo se je v zaporu marsikateri vrezal v žile, samo da bi se rešil in prišel vsaj za nekaj časa v bolnišnico. Končno je bil s. Wennrich po odgonu odveden na mejo v Salzburg, od koder je potoval peš v Hannover, kamor je prispel koncem februarja t. l. Take stvari se dogajajo v državah, ki se neprestano hvalisajo, da so kulturne!

Sodrugi Wennrich bo gotovo preskrbel, da ne bo nihče v Nemčiji več nasedel g. Brandlu v Mariboru na limanice.

Razno.

Dolgovov imamo, da kar smrdi.

Po belgrajski „Politiki“ je Jugoslavija dolžna in sicer:

1. Zunanji dolgovi:

a) Najstarejšo posojilo dwoodstotno loterijsko iz leta 1881 znaša 55 milijonov in 700.000 Din.

Tobačne srečke iz leta 1888 27 milijonov 700.000 Din.

Posojilo iz leta 1895 847 milijonov in 500.000 Din.

Petodstotno monopolsko posojilo iz leta 1902 149 milijonov Din.

Posojilo za gradnjo železnice in oboroženje armade iz leta 1909 301 milijon Din.

Posojilo za likvidiranje vojnih stroškov iz leta 1913 719 milijonov Din. (To so dolgovi predvojne Srbije, ki jih sedaj seveda bo plačala Jugoslavija.)

b) Dolgovi Črnogore:

Londonsko posojilo iz leta 1900 72 milijonov Din.

Garantirano mednarodno posojilo iz leta 1913 36 milijonov Din.

c) Od posojila za bosanske železnice in inenastacije v Bosni odpade na našo državo 240 milijonov Din.

d) Po Avstro-Ogrski prevzeti dolg 1466 milijonov Din.

e) Vojni dolgovi: Ameriki 3820 milijonov Din, Angliji 4960 milijonov Din, Franciji 1635 milijonov Din. Potem je tudi še dolg Franciji in Angliji za vojni material. Skupni vojni dolgovi znašajo 6270 milijonov Din.

f) Povojni dolgovi. Blairvo posojilo 946 milijonov Din, francosko posojilo za vojni material 320 milijonov Din.

1. Vsi zunanji dolgovi znašajo skupno okoli 22 milijard 100 milijonov Din.

2. Skupni znesek notranjih dolgov znaša 8 milijard 826 milijonov 900.000 Din.

Ves dolg (zunanji in notranji) bi pa znašal 30 milijard 927 milijonov Din. Prišteti bi bilo še višee dolgove, katerih vsota se ceni na eno milijardo Din. Skupno bi dosegli naši dolgovi torej okroglo 32 milijard Din.

Država šteje 12 milijonov prebivalcev. Na vsakega prebivalca (odrasli in otroci) bi odpadlo torej 2650 dinarjev državnega dolga.

Na koncu pripominjamo, da tu ni všteti predjem treh milijonov dolarjev, ki ga je dala Blairova grupa lani.

Ali bomo to kedaj poplačali? Težko verjetno je, da bomo komaj obresti zmagovali. Pod takimi pogoji seveda ni pričakovati, da bi prišli kedaj na zeleno vejico.

Lastnik in izdajatelj „Osrednje društvo lesnih delavcev“ v Ljubljani. Odgovorni urednik Kavčič Tomaž. — Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.